

BILBOKO

BALIOEN

AGIRIA

Bilbao

UDALA
AYUNTAMIENTO

Hitzaurrea

Giza Eskubideen Aldarrikapen Unibertsalaren hirurogeita hamargarren urteurrenean, zeinek honela baitio *“munduko askatasuna, justizia eta bakea giza familiako kide guztien berezko duintasunean eta eskubide berdin eta ukaezinetan oinarritzen dira”*,

Nazio Batuen Erakundearen Agenda 2030ekin bat etorrita, zeinek Garapen Jasangarrirako Helburuak *“pertsonen, planetaren eta oparotasunaren aldeko ekintza”* bezala finkatzen dituen, *“era eta neurri guztietako pobreziaekin eta gosearekin amaitzeko, eta gizaki guztiek euren potentziala duintasunez eta berdintasunez eta inguru osasungarrian garatu dezaten”*, *“planeta babestea degradazioaren aurka, kontsumo eta ekoizpen jasangarriaren, baliabide naturalen gestio jasangarriaren eta klima-aldaketari aurre egiteko premiazko neurrien bidez, oraingo eta bihar-etziko belaunaldien premiak betetzeko”* eta *“arduratzeko gizaki guztiek bizimodu oparoa eta bete-betea izan dezaten eta aurrerapen ekonomikoa, soziala eta teknologikoa naturarekin harmonian gauza dadin”*.

Gure Historiarekin zintzo jokatuta, Uriaren Fundazio Agirian jasota dagoenez *“toki honetako biztanle moduan, jare, aske eta salbuetsiak izan zaitezten beti”*.

Bilbotarron ezaugarri diren nortasun propioarekin, izaera unibertsalarekin eta konpromisoarekin bat etorrita,

Eta adostasuna bilatzeko xedez, zinegotzien, alderdi politikoen, udal sailetako eta sozietateetako zuzendaritzen, sindikatuen, kirol klubuen eta erakundeen, erakunde sozialen, kultur elkarten eta eragileen, enpresen sektorearen, merkataritzaren, ostalaritzaren, ikastetxeen, adinekoen kolektiboan, hedabideen, auzo-elkarten, beste erakunde publiko batzuen ordezkarien, LGTBIQ mugimenduaren, lanbide-elkargoen, etorkinen kolektiboan, garapenerako nazioarteko lankidetzako erakundeen, giza eskubideen eta bakearen aldeko erakundeen, mugimendu ekologistaren, zenbait dibertsitate funtzionaleko pertsonen ordezkarien, mugimendu feministaren, euskararen alde diharduten kolektiboan, gazteen kolektibo eta erakundeen eta, oro har, herritarren arteko partaidetza-prozesuaren ondorioz,

Udalbatzarrari aurkeztu diogu Bilboko Balioen Agiria

Bilboko Balioen Agiriak:

- 1.** Norbanakoen eta taldeen balioen gutxieneko oinarria identifikatu du, gorde, babestu eta garatu behar den ezaugarri moduan.
- 2.** Balio bakoitzaren zer-nolakoa eta norainokoa finkatu du.
- 3.** Balio horien bidez, urian bizi diren pertsona guztien Giza Eskubideak bermatzeko, babesteko eta garatzeko konpromisoa hartu du.
- 4.** Bilbotarren bizimoduaren, ongizatearen, ongiogotearen eta zorionaren oinarri eta funtsa da.
- 5.** Balioak garatzeko plana egitea kontenplatzen du. Bertan, Agiri honetan jasotako balioak Bilbon garatzeko datozen urteetan abian jarriko diren ekintzak daude bilduta. Udalaren beraren edo beste eragile batzuen ekimenez edota auzotarren, erakundeen, enpresen edo entitateen arteko lankidetzaren emaitza moduan abiatuko dira ekintzok.
- 6.** Balioen Hiriaren Batzordea sortzea proposatzen du, Bilboko Balioen Agiria eta beronen garapen-plana kontsultatzeko, jarraipena egiteko eta ebaluatzeko. Batzorde hori arduratuko da Balioen Agiria aldatzeko edo egokitzeko egingo diren proposamenak aztertzeaz, gero Udalbatzarrari aurkezteko, bertan eztabaidatu eta onartzeko. Era berean, balioen garapen-plana aldatzea edo egokitzea proposatu edo gomendatu ahal izango du. Balioen Hiriaren Batzordea Bilboko Herritarren Kontseiluaren barruan eratuko da.
- 7.** Auzotarrek, erakundeek, enpresek eta entitateek Bilboko Balioen Agiriarekin bat egiteko aukera jasotzen du. Bat egite horrek esan nahi du konpromisoa hartuko dela Agiri honen muinarekin eta edukiarekin harmonian datozen jarrerak eta jokamoldeak gordetzeko, indartzeko eta bultzatzeko.

Balioak, izaera eta norainokoa

Agiri hau Bilboko urian datozen urteetan gorde eta garatu behar diren balio nagusiak identifikatzea helburu izan duen hausnarketa-, partaidetza- eta adostasun-prozesuaren emaitza da.

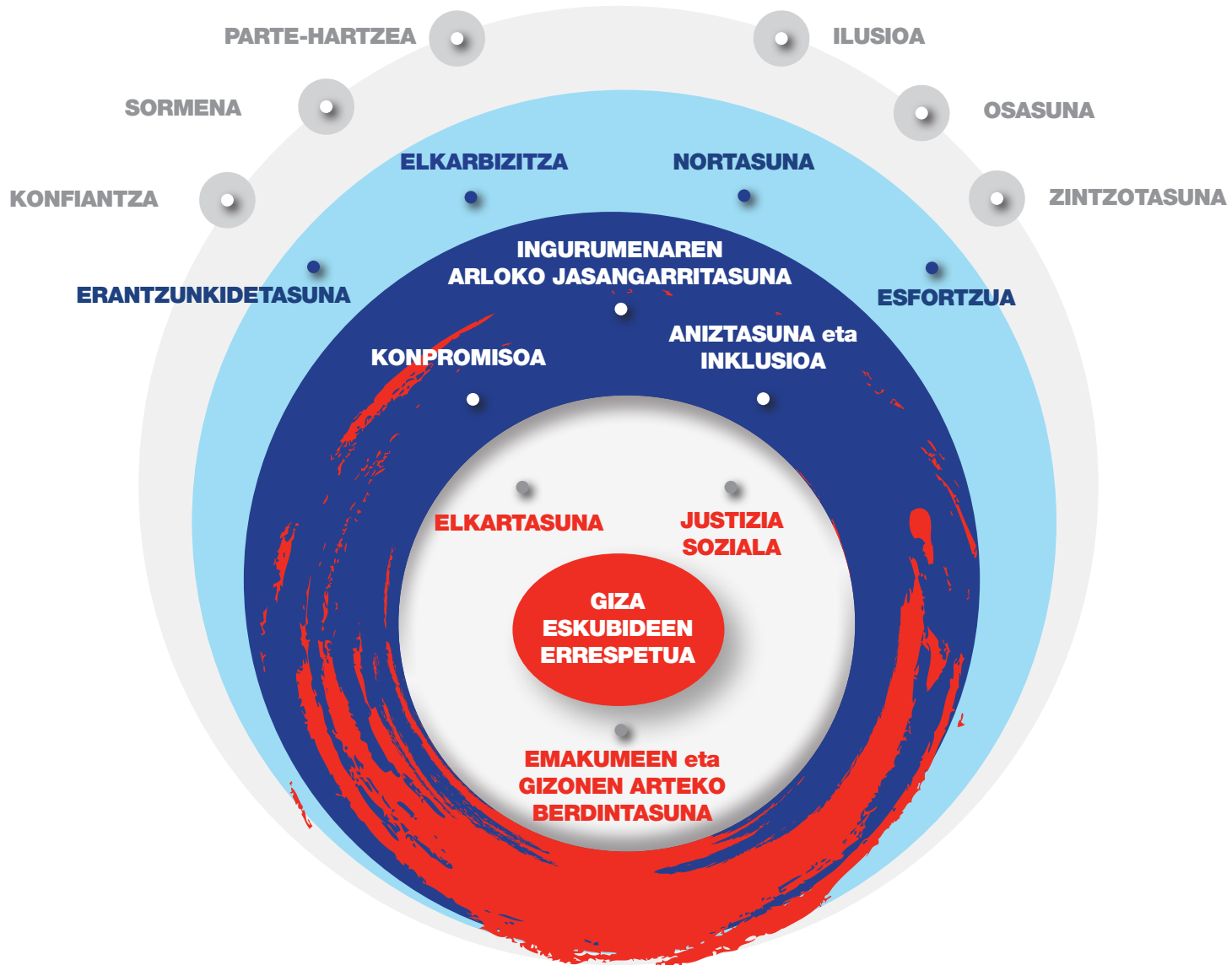
Hasiera batean, uriari lotutako hamar balio zehaztu ziren, herritarrei egindako inkesta batetik aterata. Geroago, gizarteko arlo adierazgarri guztietako pertsonekin egindako lan-saioetan, beste 7 balio berri gehitu zitzaizkien hasierako hamar balioei.

Balioen zerrenda horren erdi-erdian Giza Eskubideen errespetua dago. Horrekin batera, justizia soziala, emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna eta elkartasuna daude. Hasierako dekalogoan jaso ziren lau balio horiek urian gorde, babestu eta garatzeko funtsezko eta ezinbesteko balioetat zehaztu dituzte herritarrek.

Hurrengo balio-multzoak -hasierako dekalogoan jaso zenak- herritarren babes handia izan du. Hauek dira: aniztasuna/inklusioa, konpromisoa eta ingurumenaren arloko jasangarritasuna.

Balio horien osagarri, eztabaidetan beste 4 balio sortu ziren, herritarrek babes handia emanda: elkarbizitza, nortasuna, esfortzua eta erantzunkidetasuna.

Azkenik, aipatutako balioak garatu ahal izateko beharrezkoak diren beste 3 balio daude, hasierako hamar balioen artean zeudenak: partaidetza, konfiantza eta sormena. Horien osagarri, herritarren eztabaidetan 3 balio berri proposatu ziren: zintzotasuna, ilusioa eta osasuna.

Giza Eskubideen Errespetua

- Bilboko biztanleak Giza Eskubideen adierazpen unibertsalean aldarrikatutako eskubide eta askatasun guztien jabe dira. Eskubide horiek berdinak dira pertsona ororentzat, besterenezinak eta unibertsalak.
- Gure konpromisoa: Bilbon bizi diren pertsona guztien oinarrizko eskubideak errespetatzea, bermatzea eta sustatzea, pertsona guztiek -bakoitzaren inguruabarrak kontuan hartu gabe- euren duintasunaren arabera bizi ahal izateko behar diren baldintza sozialak, ekonomikoak eta kulturalak bultzatuta.

Justizia soziala

- Gure ustez, justizia soziala da ondasun sozialen bidezko banaketa lortzea, horrela pertsona guztien duintasuna eta gizarte-kohesioa bermatuko baitira gure urian. Premisa bat bete behar da horretarako, guztien ongia interes pribatuaren gainetik egotea.
- Gure konpromisoa: aberastasuna berriro banatzeko benetako eta behar besteko mekanismo eraginkorrak ahalbidetzea, oinarrizko askatasunak baliatu ahal izateko gutxieneko baldintza materialak bermatu daitezen.

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna

- Gure ustez, emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna pertsonen duintasun unibertsalean oinarritutako balioa eta nazioarteko zuzenbidearen obligazioa da; gainontzeko oinarrizko eskubideen inspirazio-iturria ere bada. Berdintasunak esan nahi du diskriminaziorik ez egotea eta aukeretan eta baliabideetan ere berdintasuna egotea.
- Gure konpromisoa: emakumeak gizarteko eremu guztietan presentzia aktiboa izatea bultzatzea; emakumeen eta gizonen arteko erantzunkidetasunaren alde lan egingo dugu eta genero-indarkeriaren aurrean, 0 tolerantzia.

Elkartasuna

- Gure ustez, elkartasuna da egoera bidegabeen aurrean gure urian erantzukizun partekatua izatea eta horretaz jabetzea.
- Gure konpromisoa: bidegabekeria-egoerei buelta emateko jardutea, egoera ahulean eta desabantailan dauden pertsonen edo taldeen alde eginda.

Aniztasuna eta inklusioa

- Gure ustez, dibertsitatea/inklusioa da pertsonen arteko aldeak errespetatzea, euren orientazio eta nortasun sexuala, kultura, erlijioa, aukera ideologikoa eta politikoa, gaitasun funtzionala eta bestelako inguruabarrak zein-nahi izanda ere.
- Gure konpromisoak: aniztasuna ikusaraztea; inguru baztertzailak ezereztea eremu eta inguruabar guztietan; kultur arteko elkarrizketarako eta aniztasunaren onarpenerako zeharkako proposamenak garatzea; sektore anitzen parte-hartzea eta inklusioa sustatzea; bereizkeria nola sortzen den erakustea, modu pedagogikoan; eta gure urian aurreiritziak eta estereotipoak elikatzen dituzten diskurtsoei aurre egitea.

Konpromisoa

- Gure ustez, konpromisoa da beste pertsona, instituzio, enpresa edo erakunde batzuen aurrean hartzen edo onartzen den betebeharra. Konpromisoa da gure uria osatzen duten pertsonak, banaka edo taldean, onartzen duten arduren multzoa, beren gaitasunak eta ahalmenak guztion ongiaren zerbitzura eta helburu kolektibo partekatuen zerbitzura jartzeko.
- Gure konpromisoa: baliabideak eta bitartekoak jartzea guztion ongiaren zerbitzura eta helburu kolektibo partekatuen zerbitzura, hortik datozen betebeharrak onartzuz.

Ingurumenaren arloko jasangarritasuna

- Uste dugu ingurumenaren arloko jasangarritasuna gure uriko ekosistema epe luzean gorde ahal izatea bermatuko duten giza jardueren garapena dela. Horrek esan nahi du espazioak eta baliabideak modu eraginkorrean erabiltzea, hondakinak modu egokian kudeatzea eta ingurumena errespetuz tratatuko duten jokabideak sustatzea.
- Gure konpromisoa: ingurumenaren arloko arazoei buruzko kontzientzia hartzeko ekintzak bultzatzea; kontsumoko ereduak eta bizitzeko moduak aldatzea; gure uriko ekosistemaren inguruko jarrera arduratsuagoa, konprometituagoa eta solidarioagoa; baliabideen erabilera eraginkorrerako irtenbideak bilatzea eta gure urian daukan eragina murriztea.

Elkarbizitza

- Beste pertsona batzuekin errespetuz eta tolerantziaz bizitzea da guretzat elkarbizitza. Urrian bizitzen jakitea. Horrek esan nahi du heziketa, gizalegea, adetasuna eta begirunea erabiltzea eguneroko bizitzan, bai eta umeen, adinekoen eta, oro har, gure inguruan dauden eta behar gaituzten pertsona guztien ongizateaz arduratzea. Hori guztia aniztasuna, kulturartekotasuna eta tolerantzia erabilita, eta hemen dauden eta etortzen ari direnen arteko irekiera eta harrera sustatuz.
- Gure konpromisoa: elkarbizitzarako espazioak sortzea, errespeturako eta gure inguruko pertsonen zaintzarako; eta gure urira etortzen diren pertsonak hartzeko espazioak.

Nortasuna

- Gure ustez, gure ezaugarrien eta balio propioen multzoa da nortasuna. Nondik gatozen onartuz eta baloratu: historia, kultura, memoria, tradizioak eta idiosinkrasia, baina nortasun hori aldatu egin dela eta aldatu egingo dela eta beste ezaugarri batzuk hartuko dituela jakinik. Ezaugarri horiek sortzailea, berritzailea, irekia eta kulturartekoa dela adierazten dute.
- Gure konpromisoa: gure nortasuna osatzen duten elementu kulturalak eta sozialak gordetzea. Aldi berean, sormenerako eta berrikuntzarako daukagun gaitasunetik datozen beste batzuk sartzeari, eta gure urira etorri edo etortzen ari diren pertsonen ekarpenak sartzeari.

Esfortzua

- Gure ustez esfortzua hau da: proaktibitate eta profesionaltasunaren bidez, zailtasunak gaindituta, pertsonen, erakundeek, enpresek eta entitateek euren helburuak lortzeko erakutsi duten gaitasuna eta adorea. Horrek pertsona bakoitzaren exigentzia, iraunkortasuna eta ardura handia uztartzen ditu ilusioarekin eta borondatearekin, lorpen kolektiboak iristeko.
- Gure konpromisoa hau da: profesionaltasun eta esku zabaltasunetik abiatuta, uri bezala hobetzeari begira etorkizunean ipinitako helburuak lortzeko ahaleginak egitea.

Erantzunkidetasuna

- Gure ustez erantzunkidetasuna hau da: konpromiso eta betebeharrak partekatuak euren egiteko eta haien ondorioak onartzeko pertsonen, erakundeek, enpresek eta entitateek duten gaitasuna. Erantzunkidetasunak berekin dakar pertsonen eta entitateen denon onerako ekarpenak egin beharra.
- Gure konpromisoa hau da: auzokoen artean erantzunkidetasuna sustatzea; eta uriko erakundeen, enpresen eta entitateen arteko erantzunkidetasunerako egiturak eta prozesuak erraztea.

Parte-hartzea

- Gure ustez parte-hartzea hau da: entzunarazteko, erabakietan eragina izateko eta erantzunkidetasunez ekimenetan eta proiektuetan lan egiteko mekanismoen bidez, gure urian bizikidetzaren hobetzea laguntzea.
- Gure konpromisoa hau da: pertsonak parte hartzeko prozesuetan esku hartzeko erakartzea, egoerarik ahulenetan dauden kolektiboaren inklusioaz sentiberatasun berezia izanik.

Konfiantza

- Gure ustez konfiantza hau da: pertsonen jokamoldea zintzoa eta elkarlanean izango dela itxarotea. Gizatalde batzuk gizartetik baztertuta egotea indartu egiten duten aurreiritziei eta estereotipoei aurre egiten die konfiantzak.
- Gure konpromisoa hau da: elkarrenganako konfiantza sustatzea, ezberdinen arteko elkarriketarako eta lankidetzarako espazioak sortuz; baita, sinesgarritasunari eta konfiantzari begira, gardentasunez eta egiazkotasunez jokatzeko ere.

Sormena

- Gure ustez sormena hau da: jakin-nahia eta pentsamendu kritikoa bezalako ahalmenak garatuta, zer edo zer orijinala sortzea. Berrikuntzaren garapenaren hastapenean dago, sormen-prozesuaren ezarpen praktikoa gisa.
- Gure konpromisoa hau da: sormena pizteko eta hori bideratzeko ingurune aproposa sortzea. Eta berrikuntzarako tresnak ematea, guztion ongirako sormenezko alternatibak identifikatuz, proposatuz eta esperimentatuz.

Zintzotasuna

- Gure ustez zintzotasuna hau da: bai pertsonen, bai erakundeen, enpresen eta entitateen jokamolde egoki eta ondratua. Lorpen horretarako gardentasuna nahitaezkoa da. Elkarrenganako konfiantza finkatzeko beharrezko elementutzat jotzen dugu zintzotasuna.
- Gure konpromisoa hau da: pertsonen, erakundeen, enpresen eta entitateen jokamoldean zintzotasuna finkatzea. Baita gardentasunaren kultura sendotzea ere.

Ilusioa

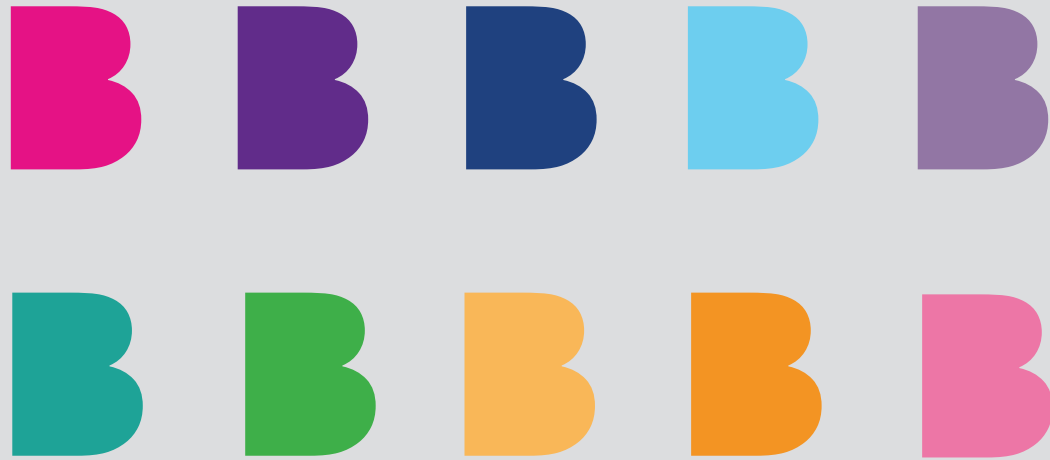
- Gure ustez ilusioa hau da: bizitzan jarrera positiboa edukitzea; guk hala gura badugu eta irmo jokatzeko gero, geure uria hobetu dezakegula sinestea, alegia. Grina sentitzea eta alaitasunez eta interes biziz uriaren proiektu kolektiboari ekitea; gainera, eremu eta arlo guztietatik ekarpenak egin ahalko dira proiektu kolektibo horretarako. Beste alde batetik, aurkezten zaizkigun hobekuntza-aukerez gogoia berotzea.
- Gure konpromisoa hau da: sormenezko ideietan eta proiektu berritzaileetan, baina batez ere errealitate eta lorpenetan oinarritutako ilusio, itxaropen eta baikortasun-giroa sortzea.

Osasuna

- Gure ustez osasuna hau da: gure urian bizi diren pertsonen bizi-kalitatea hobetzen duten aztura osasungarriak indartzeko bizimodu eta hiri-eredu egokiak geure egitea.
- Gure konpromisoa hau da: herritarren artean ohitura osasungarriak zabaltzea; dauden kirol ekipamendu, instalazio eta programak osatzea; elikadura eta ondo elikatzeko kultura hobetzea; eta osasunerako kaltegarriak diren substantzien kontsumoa murrizteko lan egitea.

Bilbao

UDALA
AYUNTAMIENTO

www.bilbao.eus